

KAKO JE NASTALA ŠOKATNICA

V Srnjakovih kotlih pod Rogatcem je bil pred davnim časom kačji grad, v njem pa je živela kačja kraljica, ki so ji bili podložni vsi gadje, goži in modrasi, skriti v pečevju Lepenatke in Rogatca. Kačja kraljica je bila velikanska bela kača, debela pa tudi tako, da bi se tudi najdebelejše drevo na Lepenatki ali na Rogatcu ne moglo meriti z njo! Na glavi je nosila zlato krono, njeni podložniki gadje, goži in modrasi pa so ji prinašali hrano, da ni imela drugega opravka, kakor da je noč in dan spala, bedela pa le tedaj, kadar je jedla. Živela je pač tako, kakor se spodobi za kraljico.

Ker pa je bela kača lenarila na dnu največjega Srnjakovega kotla, razen kač nobena živa duša ni prišla v njen grad.

Nekoč pa se je nekemu pastirčku le posrečilo, da je prišel v kačji grad. Bil je prvi in poslednji človek, ki je videl kačjo kraljico.

A kako je prišel do nje?

Tako je bilo:

Pastirček je pasel ovce v Srnjakovih rebreh, pa je pod grmom našel goža, ki je od starosti umiral. Močno se je prestrašil kače. Odskočil je, da bi zbežal daleč proč, a že je gož spregovoril s prosečim glasom:

“Nikar ne beži pred menoj, saj nisem kača strupenjača! Star sem in betežen. Pred tremi dnevi sem se napotil h kačji kraljici, da bi v njenem gradu preminil, pa sem sredi pota obnemogel, da ne morem ne naprej ne nazaj. Usmili se in me zanesi v grad kačje kraljice, pa boš postal bogat in boš srečen vse življenje!”

“Kako naj te zanesem v grad kačje kraljice, ko pa ne vem, kje je!” je odgovoril prestrašeni pastirček.

Betežni gož pa je moledoval: “Dvigni me in nesi me, pa ti bom povedal, kod vodi pot v skrivni grad!”

In pastir, ki je bil usmiljenega srca, je pobral bolnega goža ter ga nosil, kamor je velela kača. Hodil je in hodil, dokler ni dospel do največjega jezera v Srnjakovih rebreh.

“Na cilju sva,” je zastokal gož. “Skoči v vodo in potopi se do gradu kačje kraljice!”

Pastirček je ubogal goža. Z njim v naročju je skočil v vodo in zaplaval v grad, kjer je spala bela kača, kraljica vseh gadov, gožev in modrasov. Umirajočega goža je položil pred njen prestol in mežikal, ker mu je sij zlate krone jemal vid.

“Napolni si žepe s kačjim peskom, potlej pa splavaj iz kotla! Bolje je, da izgineš prej, preden se bo prebudila kačja kraljica!” mu je velel umirajoči gož.

“Slabo plačil je to!” je zagodrnjal užaljeni pastirček. “Mar me hočeš s peskom poplačati za dobroto, ki sem ti jo storil?”

“To ni pesek, ampak zlato!” je vzdihnil gož. “Ubogaj me in srečen boš!”

Komaj je gož spregovoril zadnje besede, je zatrepetal in poginil.

Tako je pastirček ostal sam v gradu kačje kraljice. Oči so se mu že privadile na blišč, ki je sijal od kačje krone. Pogumno se je približal speči kraljici, ji odvzel z glave zlato krono ter splaval na površje.

Da bi bil tega nikoli ne storil!

Ko se je kačja kraljica prebudila in začutila, da na glavi nima krone, je hudobno zasikala in se pognala za bežečim pastirjem. In koder koli se je po dolini zvijala, se je za njo vlekla struga, v katero je iz vseh Srnjakovih kotlov vdrla voda ter jo zalila. Šele tamkaj, kjer se je ta voda izlivala v reko Dreto, je kačja kraljica ulovila pastirja in ga ugriznila, da je pri priči utonil v potoku, ki so mu domačini vzdeli ime Šokatnica pač zaradi tega, ker teče po dolini Šokat.

Kačja kraljica pa svoje zlate krone ni več našla pri pastirčku, ki jo je bil na begu pred zasledujočo kačo odvrigel, da bi kači ušel. Tako Šokatnica ni potopila samo ubogega pastirja, ampak tudi zlato kačjo krono.

Nihče ne ve, ali dandanes kačja kraljica še spi ali ne v gradu na dnu največjega Srnjakovega kotla. Res pa je, da je v dolini Šokatnice še zdaj toliko gadov, gožev in modrasov, kakor jih ni nikjer v Zadrecki dolini.

Šokatarji pa pripovedujejo, da gadje, goži in modrasi še dandanašnji po dolini Šokat in v potoku Šokatnice iščejo izgubljeno krono svoje kraljice, velikanske bele kače, ki jo je videl pastir, ne prej ne poslej pa nobena živa duša več.